

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Ber om oppdrag - retting av feil i vernegrensen for Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimmiedajve

Viser til vedtak i Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre datert 13. mars 2026 der styret vedtok følgende:

- *Børgefjell nasjonalparkstyre ber Statsforvalteren i Trøndelag forberede sak om mindre forskriftsendring for å rette feil i eksisterende verneområdegrenser for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde, og oversende denne til Miljødirektoratet som ansvarlig myndighet for gjennomføring av forskriftsendringen.*

Bakgrunnen for saken er unøyaktigheter mellom opprinnelig vernekart og digitalisert vernekart i naturbase. Da Børgefjell nasjonalpark ble utvidet og Austre Tiplingan landskapsvernområde opprettet i 2003, ble de nye grensene tegnet inn på papirkart. Disse grensene ble senere digitalisert ved skanning av papirkartene i tråd med datidens teknologi. Dette førte til unøyaktigheter i forhold til det som er dagens standard og teknologi. Feilene gjelder for eksempel langs riksgrensen og langs grensen mellom stat og privat. Eksempler på feil er lagt ved.

Statsforvalterens kommentarer

Statsforvalteren anbefaler at det gjennomføres retting av feil i vernegrensen for Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimmiedajve i tråd med vedtak i Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe /Børgefjell nasjonalparkstyre datert 13. mars 2026, og ber om å få oppdrag på dette.

Med hilsen

Line Lund Fjellvær (e.f.)
direktør
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Melding om vedtak - forespørsel til Statsforvalteren i Trøndelag om å starte prosess med mindre forskriftsendring for retting av feil i verneområdegrensene.pdf
- 2 Samlet saksframstilling - forespørsel til Statsforvalteren i Trøndelag om å starte prosess med mindre forskriftsendring for retting av feil i verneområdegrense.pdf
- 3 Tilleggsopplysninger - retting av feil i verneområdegrensene - Børgefjell nasjonalpark
- 4 Grensebeskrivelse Børgefjell mars 2017.docx
- 5 arbeidskart Vernegrense børgefjell.pdf
- 6 BNP grense Sæterfjerllet.pdf

Kopi til:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Bjørn Godal,

Høring - utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Vi viser til Miljødirektoratets høring og er glade for å kunne gi innspill til denne.

Utredningen er god og gir et godt grunnlag for å vurdere organiseringen av verneområdeforvalterne.

Statsforvalteren i Nordland slutter seg i all hovedsak til konklusjonene i utredningen. Vi mener samlet at alternativ 1 bør velges, men det er da viktig at endringene foreslått i rapporten følges opp. Grunngevingen for det følger under.

Vårt svar er tredelt. Første del tar utgangspunkt i vår rolle som administrativt knutepunkt og arbeidsgiver, andre del i vår rolle i gjennomføringen av statlig miljøpolitikk i Nordland. Siste del gjengir verneområdeforvalterne i Nordland sine innspill til utredningen.

Statsforvalterens rolle som administrativt knutepunkt og arbeidsgiver

Administrativt knutepunkt

Statsforvalteren i Nordland ser flere utfordringer i rollen som administrativt knutepunkt for verneområdeforvalterne. I likhet med utredningen ser vi utfordringer knyttet til at forvalterne på den ene siden virker på vegne av styret, men på andre siden er underlagt våre administrative systemer (økonomistyring, profil osv). Vi deler utredningens fokus på at dette skillet bør tydeliggjøres. Ser vi isolert på vår funksjon som administrativt knutepunkt, mener vi at alternativ 4 (egen organisasjon) i utredningen, bør velges. Det vil gi det tydeligste skillet fra andre forvaltningsorgan, unngå blanding av roller og dermed den ryddigste administrative løsningen.

Arbeidsgiver

Under trekker vi fram de elementene vi ser som viktige dersom verneområdeforvalterne fortsatt skal knyttes til Statsforvalteren.

Finansiering

Verneområdeforvalterne i Nordland er i dag underfinansiert. Dette tapper ressurser fra øvrige oppdrag gitt i hovedinstruks og tildelingsbrev. Kostnadene for en verneområdestilling er høyere enn for en gjennomsnittlig saksbehandlerstilling på embetet. Dette henger i all hovedsak sammen med høyere reiseaktivitet, dyrere reiser og mer bruk av overtid. Høyere turnover gir i tillegg rekrutteringskostnader/belastning på organisasjonen. Kontorleien er stedvis høy uten alternativer. Finansieringen må derfor minst komme opp på dagens grunnfinansiering av stillinger hos Statsforvalteren, helst noe over.

Seksjonsledelse

Seksjonsledelse for verneområdeforvalterne trekker i dag ressurser fra Klima- og miljøavdelingens driftsbudsjett uten at dette er kompensert. For å ivareta forvalterne på en god måte, har vi valgt å organisere dem i en seksjon. I dag har Nordland 9 fast ansatte forvaltere. Fra sommer 2026, øker bemanningen på denne seksjonen til 10 ved ansettelse av kommunikasjonsrådgiver. Til nå er seksjonsledelsen ivaretatt av avdelingsdirektør eller seksjonsleder for naturmangfoldseksjonen. Dette er krevende og ikke fullt ut tilfredsstillende. Vi mener at kravet om ca. 10 forvaltere for finansiering av en *hel* seksjonslederstilling er fornuftig. Ved færre, bør det gis en trinnvis lavere ramme. Dette fordi seksjonsledelsen da kan kombineres med annen seksjonsledelse, gjerne sammen med de som ivaretar Statsforvalterens verneområdeoppfølging for å sikre god samhandling (jf. senere avsnitt).

Fjernledelse er krevende og fysisk avstand betyr noe. For å sikre god ledelse må det være både praktisk og kostnadmessig mulig å oppsøke forvalterne fysisk for arbeidsgiver og forvalterne må ha mulighet til å oppsøke Statsforvalteren i Bodø. Ut fra dette er vi skeptiske til å øke reiseavstandene vesentlig for forvalterne ved å innlemme store deler av Trøndelag i vårt ansvarsområde. Nordland strekker seg allerede godt over 500 km i luftlinje. Verneområdeforvalterne har vesentlig mindre samarbeid på tvers enn SNO og kan derfor ikke sammenlignes direkte med deres situasjon.

Forvaltningsknutepunkt

Forvalterstillingene i Nordland har hatt større gjennomtrekk enn øvrige stillinger hos Statsforvalteren. Etableringen av stabile forvaltningsknutepunkt kan være et godt virkemiddel for bedre stabilitet og gjensidig faglig utveksling. Dette krever at alle aktørene knyttet til forvaltningsknutepunktet tar ansvar for at de ansatte faktisk bruker knutepunktet som kontorsted over tid. I Nordland har dette spesielt vært en utfordring knyttet til at SNO i liten grad synes å ha vektlagt dette.

Veiledning

Ordningen med verneområdestyrer påvirker arbeids- og tenkemåte for forvalterne. Dette avviker fra arbeidsmåten hos Statsforvalteren (selv om vi har noe tilsvarende i rovviltnevnene). Det er derfor viktig å sikre kompetanse på dette hos forvalterne og i seksjonsledelsen, spesielt ved utskifting av forvaltere. Vi støtter derfor forslaget om etablering av en egen forvalterskole. I tillegg kan det vurderes om det kan plasseres en felles juridisk kompetanse i et av embetene som er dedikert juridisk- og «styremodell-» veiledning for forvalterne nasjonalt. Vi vil på den måten sikre god veiledning, samtidig som vi ikke utfordrer Miljødirektoratets rolle som klagemyndighet.

Rolleavklaring i ekstern kommunikasjon

Statsforvalteren som arbeidsgiver, ser behov for et tydeligere skille mellom oss som arbeidsgiver og forvalterne underordnet styrene i dokumentforvaltning og profil og støtter forslagene i utredningen.

Mer fleksibel bruk av forvalterressurser

Statsforvalteren ser behovet for i større grad å kunne bruke forvalterkapasitet på tvers av styrene, både ut fra vakanser, kompetanse, utviklingsbehov og generell arbeidsbelastning. Vi ser derfor positivt på en noe forsterket styringsmulighet for oss som arbeidsgiver til å gjøre slike prioriteringer. I et langstrakt fylke som Nordland ville det også vært rasjonaliserende om verneområdeforvalterne i framtiden kunne løst mindre stedlige oppdrag på vegne av Statsforvalteren. Dette vil både redusere tidsbruk og behovet for reise.

Tydligere oppdrag

Statsforvalteren ønsker et tydeligere oppdrag knyttet til verneområdeforvalterne gjennom hovedinstruks og tildelingsbrev.

Verneområdeforvaltning i endring

Verneområdeforvaltningen er i utvikling. I Nordland etableres det nå en kommunikasjonsrådgiverstilling i 2026. Samtidig er flere marine verneområder under utredning, der lokal forvaltning er aktuelt. For å sikre stabilitet i forvaltningen, mener vi at valg av organisatorisk løsning må ta høyde for framtidige endringer uten større omrokeringer i organiseringen. En absolutt grense med utgangspunkt i 10 forvaltere i dag, er i en slik kontekst vanskelig å forstå. Vi mener derfor at en eventuell løsning der forvalterne samles hos et fåtall embeter, må ta høyde for sannsynlige endringer i bemanning noe framover i tid.

Statsforvalterens rolle i statlig miljøpolitikk i Nordland

Verneområde- og miljøforvaltningen som fag, er avgjørende for hvorfor vi samlet mener at verneområdeforvalterne organisatorisk bør ligge hos Statsforvalteren. Primært mener vi også at nedslagsfeltet bør følge dagens embetsgrenser. Dette bunner i følgende:

Statsforvalteren som regional myndighet

Statsforvalteren i Nordlands naturlige nedslagsfelt er Nordland fylke. Dette betyr at organisasjoner, privatpersoner, kommuner mv. forholder seg til fylkesgrenser i kontakten med Statsforvalterembetet. Vår lokalkunnskap strekker seg også i utgangspunktet til fylkesgrensene. Videre er regionale forvaltningsverktøy, som for eksempel Nordlandsatlas, viktige i verneområdeforvalterne arbeidshverdag. Tilgangen til disse er i utgangspunktet embetsstyrt.

Faglig samhandling

Statsforvalteren har ansvaret for forvaltningen av de fleste verneområdene i fylket. Flere av disse ligger tett på områder forvaltet av verneområdestyrene både geografisk og faglig. Det at vi virker i den samme geografien, gjør at mange organisatoriske, sosiale og faglige spørsmål er relativt like. Det er derfor viktig at organiseringen bidrar til tettest mulig erfarings- og kunnskapsutveksling mellom ansatte hos Statsforvalteren og verneområdestyrene. Dette gjør også at vi er glade for at vårt veiledningsansvar foreslås tydeliggjort.

Statsforvalteren har et bredt miljø- og samfunnsansvar i fylket. Flere av fagområdene har koblingspunkter med verneområdeforvaltningen, for eksempel på plan-, arts-, tilskudds-, forurensnings- og vannforvaltningsområdet. Synergieffekten av geografisk overlapp mellom verneområdestyrene og vårt geografiske nedslagsfelt er derfor betydelig.

Robust regional verneområdeforvaltning

Ved å organisere verneområdeforvaltningen tettest mulig i fylket, men samtidig legge til rette for ulik styringsform, bidrar vi til en mest mulig robust verneområdeforvaltning regionalt også ved vakanser, permisjoner og sykdom.

Verneområdeforvalternes innspill til utredningen

Verneområdeforvalterne i Nordland har utarbeidet en felles uttalelse til utkastet til utredning. Innspillene er formulert fra et forvalterperspektiv, med fokus på hva som vil bidra til en styrket, mer effektiv og faglig robust verneområdeforvaltning.

De ansatte vektlegger følgende:

Støtte til hovedretning (alternativ 2)

Det er generelt positiv støtte til en omorganisering i tråd med alternativ 2.

Samling av arbeidsgiveransvaret vil kunne styrke fagmiljøene, gi bedre tilgang til støtte i komplekse saker, gi mer systematisk og tydelig ledelse. Dette er sentrale svakheter i dagens modell.

Regional tilknytning og geografi

Regional tilknytning er viktig for god forvaltning. Ved sammenslåing av embeter må det tas hensyn til store geografiske avstander og risiko for økt avstand til ledelse og fagmiljø.

Det bør vurderes en struktur med flere embeter enn foreslått (maks 5), for å ivareta dette.

Skille mellom roller og organisasjoner

Det er en klar forutsetning at ny organisering gir et tydeligere skille mellom Statsforvalteren som arbeidsgiver og verneområdestyrene som forvaltningsmyndighet. Dette gjelder særlig kommunikasjon utad (postmottak, e-post, identitet) og rolleforståelse hos publikum. Det er også behov for bedre samsvar mellom vedtektene til styrene og tildelingsbrev til Statsforvalteren.

Behov for tydelig ledelse og organisering

Det er behov for en tydelig leder med ansvar for blant annet koordinering av den faglige og organisatoriske oppfølgingen. En fastere struktur vil bidra til sterkere faglig fellesskap regionalt og nasjonalt samt gi bedre oppfølging av forvalterne.

Organiseringen av ledelse må ta hensyn til pågående prosesser med nye store verneområder med behov for nye verneområdestyrere og nye verneområdeforvaltere. Det bør være fleksibilitet i organiseringen av ledelse og ikke låses til krav om minimum 10 forvaltere per embete som må tilpasses geografi, oppgaver og kompleksitet.

Forvaltningsknutepunkt og fagmiljø

Det er positivt med en styrking og gjennomgang av forvaltningsknutepunktene. Viktige forhold er behov for sterkere fagmiljø lokalt og samlokalisering med relevante aktører som organisasjoner, kommunalt ansatte. Disse relevante aktørene har ofte tett kontakt med brukere og lokalsamfunn, og kan styrke kunnskapsgrunnlaget, gjennomføringskraften og legitimiteten i verneområdeforvaltningen. En forståelse av forvaltningsknutepunkt som inkluderer slike miljøer vil være i tråd med utredningens mål om sterkere lokale fagmiljø og mer robust forvaltning.

Samarbeid med SNO og behov for feltressurser

Det er positivt at utredningen løfter behovet for bedre samarbeid med Statens naturoppsyn. Det er behov regelmessige fysiske/digitale møter med lokalt naturoppsyn, slik at ikke dialogen bare skjer gjennom Naturoppdrag. Videre er det en generell oppfatning at det er en utfordring at SNO har begrensede ressurser og at behovet for feltoppfølging er økende.

Det etterlyses en tydelig vurdering av hvordan dette skal løses i praksis.

Samarbeid med besøksenter

Det er behov for et tettere, mer systematisk og formalisert samarbeid med besøksentrene. Et styrket samarbeid vil bidra til bedre og mer samordnet formidling av verneområdenes verdier, samt økt forståelse for forvaltningen blant brukere og besøkende. Det bør legges til rette for tydeligere rammer og forventninger til samarbeidet, slik at besøksentrene i større grad kan fungere som en aktiv støtte i forvaltningen.

Nasjonale forvaltersamlinger

De nasjonale forvaltersamlingene er en sentral arena for kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og etablering av et sterkt nasjonalt fagfellesskap. Verneområdeforvalterne i Nordland vil understreke betydningen av å videreføre og styrke denne arenaen.

Fleksibilitet og ressursbruk

Økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser på tvers av verneområder vurderes som positivt. Dette vil styrke robustheten i forvaltningen og gi en bedre arbeidshverdag for forvalterne

Arkiv, systemer og virksomhetsoverdragelse

Det er en forutsetning at forvalterne får full tilgang til eksisterende arkiv og tilgang til historiske data ved overgang til nytt embete.

Ved virksomhetsoverdragelse er det viktig at rettigheter videreføres til ny arbeidsgiver.

Økonomiske forutsetninger

En forutsetning for å lykkes med ny organisering er økte økonomiske rammer. Uten dette vil man i praksis videreføre dagens situasjon (nullalternativet), noe som ikke er ønskelig.

Med hilsen

Monica Andreassen Iveland (e.f.)
ass. statsforvalter

Bjørn Godal
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gry Tveten Aune,

Høringsuttalelse fra Statsforvalteren i Trøndelag - Miljødirektoratets forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for nasjonalparkforvaltere

Sammendrag av vår uttalelse

Viser til forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for nasjonalparkforvalterne, sendt på høring 13.04.2026.

- **Statsforvalteren i Trøndelag er positiv til alternativ 1 og 2 med noen forbehold.**
- **Statsforvalteren i Trøndelag ønsker å fortsette å ha arbeidsgiveransvaret for forvalterne med kontorsted i Trøndelag**

Verneområde- og nasjonalparkforvalterne ansatt i Trøndelag har skrevet en egen uttalelse, som er inkludert i dette brevet.

- **Verneområde- og nasjonalparkforvalterne ansatt i Trøndelag ønsker å organiseres som egen seksjon med egen seksjonsleder i tråd med alternativ 2. Dette under forutsetning av at Trøndelag videreføres som egen forvalterenhhet tilknyttet Statsforvalteren i Trøndelag.**

Se nærmere begrunnelser og vurderinger nedenfor.

Status i dag og kommentarer til grunnlaget

Statsforvalteren i Trøndelag har i dag arbeidsgiveransvar for ti verneområde- og nasjonalparkforvaltere. Vi ser i oppdraget fra KLD 18. mars 2025 at de opplyser at det er åtte forvaltere i Trøndelag. Dette er rettet til ti i forslaget fra Miljødirektoratet. Vi har i tillegg en forvalter fra Innlandet knyttet til våre økonomi og arkivsystemer i og med at sekretariatet for Femundsmarka og Gutulia er delt mellom to fylker og styrets økonomi og arkivsystem løses via Statsforvalteren i Trøndelag. Ni av forvalterstillingene i Trøndelag er opprettet før 2024 og utløser derfor en tildeling lavere enn 1,3 mill.

Disse totalt elleve forvalterne er sekretariat for syv verneområde- og nasjonalparkstyrer. Disse styrene forvalter verneområder i hovedsakelig Trøndelag, men også i Nordland, Innlandet og Møre- og Romsdal. Det er bygd opp et godt kollegafellesskap blant annet ved at forvalterne samles digitalt hver mandag for faglig utveksling og samhandling. Her bidrar Statsforvalteren med personalressurs, økonomistyring, kommunikasjon osv ved behov. Forvaltere i Forollhogna og Femundsmarka deltar på Innlandets kaffeprat på onsdager. Forvalter i Børgefjell deltar på samlinger med Nordland. Forvalterne deltar på embetssamling, avdelingsmøter og -samlinger som en naturlig del av klima- og miljøavdelingen.

SFTL jobber for tiden med et oppdrag om utredning for nasjonalpark i Ytter-Vikna. Denne prosessen kan føre til en ny forvalterstilling i Trøndelag.

Lederoppfølging

Statsforvalteren i Trøndelag bruker i dag 25 % stilling til oppfølging av vårt personalansvar for forvalterne.

I utredningen står det litt ulikt for alternativ 1 og 2 om en seksjonsleder finansieres ved 10 eller flere forvaltere eller ved flere enn 10 forvaltere.

Forvaltningsknutepunkt

Sekretariatene i Trøndelag er fordelt på fem ulike kontorsteder i fylket (Rindal, Røros, Tydal, Lierne og Røyrvik).

I vedlegg 2 i høringen ser vi at Femundsmarka og Gutulia er oppgitt med ett kontorsted. Dette sekretariatet er i dag formelt fordelt på to kontorsteder, ett i Drevsjø og ett på Røros med en forvalter på hvert kontorsted.

Statsforvalterens vurdering av utredningen

Generelt om forbedringspunktene s. 22

SFTL er positiv til alle forbedringspunktene som er foreslått for å bedre dagens ordning. Vi kjenner oss igjen i begrunnelsene for disse forbedringspunktene i Miljødirektoratets utredning. Vi har tidligere etterspurt flere av disse forbedringene.

Dersom de foreslåtte forbedringspunktene innfris, vil det løse de aller fleste utfordringene vi har sett med dagens ordning.

Nedenfor har vi sortert ut de forbedringspunktene vi tenker er en forutsetning for at alternativ 1 og 2 skal fungere:

- **Økt tildeling per forvalterstilling (9 eksisterende stillinger før 2024)**
- **Tilføre midler til embeter med mer enn 10 forvaltere for å ansette dedikert seksjonsleder med personal- og fagansvar**
- **Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning**

De andre punktene vil også være positive, men ikke en forutsetning for at vi skal være positive til alternativ 1 og 2.

Pkt 1 om styrking av tildelingene til Statsforvalter. Vi er enige i Miljødirektoratets vurdering av at 1 mill. kroner pr stilling ikke er tilstrekkelig for å dekke de samme kostnader som ved innføring av ordningen i 2010. Det må overføres 1,3 mill pr stilling til den som er arbeidsgiver for å dekke kostnader til administrasjon, lønn, ledelse mm. Summen må økes fortløpende, på linje med lønns- og kostnadsvekst.

SFTL har også tidligere vært tydelige til Miljødirektoratet på at overføringene har vært for små til å sikre lederstøtte og tilstrekkelig oppfølging av forvalterne. Lønn med arbeidsavgift og administrative kostnader ut over 1 mill dekkes i dag av Statsforvalterens øvrige driftsmidler (et anslag på 200 tusen per forvalter. En økning av tildelingen slik det er skissert i utredningen vil løse flere av de utfordringene vi har hatt rundt dette. En tildeling av midler til en lederressurs eller fagkoordinator vil komme i tillegg til dette.

Tildeling av midler til forvalterstillingene fordeles i dag gjennom budsjettfordelingsmodellen fra to ulike departement. En del kommer fra DFD til administrativ kostnadsdekning og en del kommer fra KLD til dekking av lønn. Vi kan kontaktes dersom Miljødirektoratet har behov for en utdyping rundt dette.

Å synliggjøre rammen for tildeling til forvalterne i overføringen til arbeidsgiver er viktig både for å synliggjøre oppgaven ved interne prioriteringer i embetene og ved rapportering. Vi mener midler til styrene og forvalterne bør tildeles gjennom et eget kapittel/post.

For pkt 2 om rollefordeling kan det ansettes en felles jurist for forvalterne. Denne kan ansettes hos en Statsforvalter og være støtte for alle forvalterne i landet. Det vil gi en god løsning med en spesialisert jurist og være ryddig i forhold til eventuell klage fra Statsforvalteren.

For pkt 3 vil høringsuttalelsen fra STAF være viktig for å se hva som kan gjøres for å få et bedre skille mellom styrene og Statsforvalteren i dokumentforvaltningen. Vi er avhengige av STAF på dette punktet. Det er viktig at STAF får tydelig beskrevet ansvar gjennom sitt tildelingsbrev. Dette gjelder særlig utvikling av system som kan skille rollene til Statsforvalteren og verneområdestyrene med forvalterne med et separat arkiv i Elements, postmottak og e-postadresse.

Pkt. 5 om forvalterskolen. Her er opplæring av nyansatte et viktig moment. En endelig løsning bør også utvikles slik at de som jobber med verneområdeforvaltning hos Statsforvalteren og kommunene kan dra nytte av dette. Kan dette være en anledning for Miljødirektoratet til å bidra til en god sammenheng og generell kompetanse i forvaltningen av de store og de mindre verneområdene?

Alternativ 1

SFTL har positive erfaringer med en koordinator blant forvalterne og tenker det kan være en god løsning i de fylkene der det ikke er nok forvaltere til å «utløse» en lederstilling. Vi legger ved rammene og evalueringen fra den prøveordningen vi gjennomførte på dette i 2022. Oppgavene til koordinator bør defineres mer tydelig enn det er gjort i utredningen fra Miljødirektoratet, for å sikre mest mulig like forventninger til koordinatorene i de ulike fylkene.

I de fylkene med bare en forvalter kan kanskje en slik koordinatorfunksjon fungere på tvers av flere fylker med få forvaltere. Her må uttalelsene fra fylker med få forvaltere telle mer enn vår uttalelse.

Det er litt uklart i forslaget hvor «innslaget» for en lederstilling skal komme. I alternativ 1 står det ved fler enn 10 forvaltere, mens i alternativ 2 står det fra 10 forvaltere. Dersom overføringene øker til 1,3

mill pr stilling vil det kunne fungere med en koordinator opp til 10 forvaltere. Vi mener at en lederressurs bør utløses fra 8 forvaltere. For 10 eller flere vil det være behov for en egen lederstilling. Særlig vil dette være aktuelt dersom en endring innebærer økt ansvar for faglig oppfølging, samt økt behov for koordinering dersom forvalterressursene skal brukes på tvers av styrer, som er en utvidelse av vårt ansvar slik det er beskrevet i tildelingsbrevet i dag. Vi ser for oss at et nettverk av ledere og koordinatører kan samarbeide lettere enn det som er mulig i dag og bidra til erfaringsutveksling og kompetanseheving på tvers av fylkene.

Om delt arbeidsgiveransvar i Femundsmarka og Gutulia:

Det er noen fordeler med denne løsningen, for eksempel med tanke på å sikre geografisk tilknytning til begge fylkene. SFTL mener likevel det administrativt vil være mest praktisk om de to forvalterne samles til en arbeidsgiver, spesielt fordi de likevel må knyttes til en Statsforvalter med tanke på økonomi og arkivsystemer. Forvaltningsknutepunktet på Røros fungerer godt i dag med plassering av forvalterne i Forollhogna og Femundsmarka/Gutulia på samme sted. Forvaltningsknutepunktet vil fungere slik uavhengig av hvilket fylke som har arbeidsgiveransvar.

Alternativ 2

Vi ser fordeler med dette alternativet. Spesielt med tanke på mer enhetlig oppfølging av forvalterne og stordriftsfordeler. Samtidig ser vi også noen utfordringer. For eksempel mangel på den geografiske koblingen mellom arbeidsgiver og forvalter, involvering i relevante saker på tvers av myndigheter osv.

Det er i dag to andre fylker som har flere forvaltere ansatt enn Trøndelag. **Et forslag om deling av forvalterne i Trøndelag til to andre fylker er derfor overraskende. Vi kan ikke se noen nærmere begrunnelse for dette i forslaget. Vi tenker en slik deling ikke er hensiktsmessig.**

Dersom SFTL skulle miste arbeidsgiveransvaret for forvalterne til to andre fylker ser vi noen ulemper med dette, som vi mener er større enn fordelene:

- Et etablert kollegasamarbeid splittes.
- Lang reisevei mellom forvalternes kontorsted og arbeidsgiver.
- Mister muligheten for effektivisering og andre stordriftsfordeler med vernearbeidet hos SFTL, for eksempel med tanke på felles leverandører for gjennomføring av tiltak.
- Vernearbeidet hos SFTL vil miste et stort kompetansemiljø med forvalterne og sannsynligvis også en del veiledning fra Miljødirektoratet.

Ellers tenker vi alternativ 1 og 2 vil gi relativt likt utslag i Trøndelag og at uttalelsene fra fylker med færre forvaltere må veie tyngre i vurderingen av dette alternativet.

Alternativ 3

Vi ser at en slik løsning vil ha utfordringer for Miljødirektoratet som klageinstans.

Alternativ 4

Dette vil være det mest rendyrkede alternativet med tanke på sekretariatene som egen enhet, men kan skape en distanse til lokal forvaltning og styrene som sekretariatene skal betjene. Slik alternativet er beskrevet ser denne løsningen ut til å være et dyrt alternativ.

Felles kommentar for alternativ 3 og 4

Dersom noen eller alle Statsforvaltere mister arbeidsgiveransvaret for forvaltere må det hentes ut tilsvarende sum som har blitt overført. Slik at for «gamle» stillinger hentes det ut kun 1 mill fra overføringen til embetet.

Felles innspill fra verneområdeforvalterne i Trøndelag

Verneområdeforvalterne i Trøndelag har gjennomført en felles prosess knyttet til Miljødirektoratets utredning om organiseringen av verneområdeforvaltningen. På bakgrunn av diskusjonene har vi sammenfattet noen hovedpunkter som vi mener må inngå som egen del i Statsforvalterens uttalelse til høringen.

Innspillene er gitt fra et forvalterperspektiv, og har særlig fokus på tiltak som kan bidra til en styrket, mer effektiv og faglig robust verneområdeforvaltning. Felles innspill fra 10 forvaltere i Trøndelag:

1. Ønsket organisasjonsmodell

Verneområdeforvalterne i Trøndelag ønsker å organiseres som egen seksjon med egen seksjonsleder i tråd med alternativ 2. Dette under forutsetning av at Trøndelag videreføres som egen forvalterenhet tilknyttet Statsforvalteren i Trøndelag. Dette begrunnes med Statsforvalterens inngående kjennskap til de aktuelle verneområdene, den tette samhandlingen innenfor de samme geografiske områdene og kommunene, samt nærhet til Statsforvalterens kontorer i Steinkjer og Trondheim. I tillegg har forvaltergruppen i Trøndelag gjennom flere år bygget opp et sterkt internt fagmiljø og et etablert samarbeid på tvers av verneområdene, som har stor betydning for kvalitet og effektivitet i forvaltningsarbeidet, som bør videreføres.

For å sikre en helhetlig og effektiv organisering, anses det som hensiktsmessig at forvaltere knyttet til samme verneområdesekretariat også er tilknyttet samme statsforvalterembete. Dette gir forvalterne en felles arbeidsgiver og legger til rette for bruk av like fagsystemer, rutiner og ledelsesstrukturer.

2. Regional tilknytning og geografi

Regional tilknytning er viktig for god forvaltning. Ved sammenslåing av embeter må det tas hensyn til store geografiske avstander (uhåndterbare reiseavstander) og økte avstander til ledelse og fagmiljø. Det må derfor etableres en struktur med flere embeter enn foreslått (maks 5), dette for å ivareta målet om å styrke verneområdeforvaltningen. Det er derfor ønskelig at Trøndelag opprettholdes som egen enhet, ettersom overføring til andre embeter vil medføre svært store geografiske avstander mellom forvalterne og deres ledelse og fagmiljø. Dersom premisset om 3–5 statsforvaltere ligger fast, uten at Trøndelag videreføres som egen enhet, anses alternativ 1 som den mest hensiktsmessige løsningen.

3. Skille mellom roller og organisasjoner

Det er en klar forutsetning at ny organisering gir et tydeligere skille mellom Statsforvalteren som arbeidsgiver og verneområdestyrene som forvaltningsmyndighet. Dette gjelder særlig den eksterne kommunikasjonen (postmottak, e-post, identitet og arkiv) og hvordan rollen forstås av andre offentlige myndigheter, brukergrupper og publikum. Det er også behov for bedre samsvar mellom vedtektene til styrene og tildelingsbrev til Statsforvalteren.

4. Behov for tydelig ledelse og organisering

Organiseringen av ledelsen må være fleksibel og tilpasses geografi, oppgaver og kompleksitet, og må ikke låses til krav om minimum ti forvaltere per embete. Organiseringen

av ledelse må ta hensyn til pågående prosesser med nye store verneområder med behov for nye verneområdestyrer og nye verneområdeforvaltere. En egen seksjonslederstilling for forvalterne i Trøndelag vil på en god måte ivareta behovet for tydelig ledelse og helhetlig faglig og organisatorisk koordinering.

5. Forvaltningsknutepunkt og fagmiljø

Det er positivt med en styrking og gjennomgang av forvaltningsknutepunktene. Viktige forhold er behov for sterkere fagmiljø lokalt og samlokalisering med relevante aktører.

6. Samarbeid med SNO og behov for feltressurser

Det er positivt at utredningen løfter behovet for bedre samarbeid med Statens naturoppsyn. Samtidig er det en utfordring at SNO har begrensede ressurser, og at behovet for feltoppfølging er økende. Det etterlyses en tydelig vurdering av hvordan dette skal løses i praksis.

7. Samarbeid med besøksenter

Det er behov for et tettere og mer systematisk samarbeid med besøksentrene. Et styrket samarbeid vil bidra til bedre og mer samordnet formidling av verneområdenes verdier i tråd med de respektive besøksstrategiene, samt økt forståelse for forvaltningen blant brukere og besøkende. Det bør legges til rette for tydeligere rammer og forventninger til samarbeidet, blant annet gjennom felles fagsamlinger og gjensidig deltakelse på hverandres møte- og kompetansearenaer. Slike arenaer kan bidra til økt dialog, bedre samhandling og en mer helhetlig tilnærming til formidling og forvaltningsoppgaver, og slik styrke besøksentrenes rolle som en aktiv støtte i forvaltningen.

8. Nasjonale forvaltersamlinger

Nasjonale forvaltersamlinger er en viktig arena for kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og etablering av et sterkt nasjonalt fagfellesskap. Verneområdeforvalterne i Trøndelag vil understreke betydningen av å videreføre og styrke denne arenaen, og anbefaler at det legges opp til minst én årlig fysisk nasjonal samling for alle forvaltere.

9. Forvalterskolen som arena for løpende kompetanseutvikling

Innføring av «forvalterskolen» er et viktig tiltak for å sikre god og ensartet opplæring av nytilsatte verneområdeforvaltere, samtidig som den fungerer som et faglig oppslagsverk for erfarne forvaltere. Forvalterskolen må omfatte både faglig og administrativ opplæring, herunder opplæring i arbeidsgivers støttesystemer som post og arkiv, økonomi og personalforvaltning mm. Videre må forvalterskolen videreutvikles gjennom webinarer med faglige innlegg fra f.eks. fra direktorater, Statens naturoppsyn, besøksentre, fylkeskommuner, forskningsinstitusjoner og andre relevante aktører innen tematikk som berører verneområdeforvaltningens ansvarsområder.

10. Fleksibilitet og ressursbruk

Økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser på tvers av verneområder vurderes som positivt. Dette vil styrke robustheten i forvaltningen og gi en bedre arbeidshverdag for forvalterne.

11. Arkiv, systemer og virksomhetsoverdragelse

Det er en forutsetning at forvalterne får full tilgang til eksisterende arkiv og tilgang til historiske data ved eventuell overgang til nytt embete. Ved virksomhetsoverdragelse er det viktig at rettigheter videreføres til ny arbeidsgiver.

12. Økonomiske forutsetninger

En forutsetning for å lykkes med ny organisering er økte økonomiske rammer. Uten dette vil man i praksis videreføre dagens situasjon (nullalternativet), noe som ikke er ønskelig.

Nasjonalparkforvalterne er viktig regional kompetanse, også for å skape sterkere lokal forståelse for forvaltning av naturverdier. En sterk kobling mellom forvaltningen av de store verneområdene og Statsforvalteren er viktig. Vi utdyper gjerne detaljer i vårt høringssvar dersom det er ønskelig.

Med hilsen

Line Lund Fjellvær (e.f.)
direktør
Klima- og miljøavdelingen

Gry Tveten Aune
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Evaluering fagkoordinator_ressurs_nasjonalpark
NOTAT_nasjonalparkforvaltning_fagkoordinator

Kopi:

Verneområdestyre for Trollheimen
Dovrefjell nasjonalparkstyre
Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Børgefjell nasjonalparkstyre

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Michael Baumann, 37 32 12 02

Hørings svar - Miljødirektoratets forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for verneområdeforvalterne

Statsforvalterens fellestjenester (STAF) takker for informasjonen fra Miljødirektoratet og muligheten til å komme med innspill i høringen.

STAF leverer administrative tjenester til statsforvalterne. Dette omfatter også verneområdeforvalterne som er ansatt i embetene. I det følgende vil vi gi innspill og kommentarer til vurderinger og forslag i høringsdokumentet, som berører sentrale ansvarsområder for STAF: Informasjonssikkerhet, nettverk og dokumentforvaltning.

Hovedalternativ 2

Miljødirektoratet foreslår alternativ 2, det vil si å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere. STAF har ingen kommentarer til vurderingene som ligger til grunn. Med tanke på STAF sine oppgaver og leveranser, så er en slik omorganisering mulig å gjennomføre. Det vil kreve forarbeid og ressurser fra STAF. Omfanget av ressursbehovet er vanskelig å anslå på nåværende tidspunkt. For ordens skyld vil alle alternativene som er vurdert kreve bidrag og ressurser fra STAF. Det er derfor viktig at STAF på et tidlig tidspunkt blir involvert i planleggingen av endringstiltakene.

Tiltak som ligger som forutsetning for valget av alternativ 2

Miljødirektoratet lister opp tiltak som forutsettes å bli gjennomført i forbindelse med det foreslåtte andre alternativet (s. 32). I det følgende ønsker STAF å gi tilbakemeldinger på et av tiltakene, «klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning», som er omtalt under punkt 5.1.4 (s. 25).

Arkiv og postjournal

Miljødirektoratet «(...) anbefaler at styrene får egne arkiv og journaler.» Statsforvalterne og verneområdeforvalterne benytter sak- og arkivsystemet Elements som saksbehandlingsverktøy og til den løpende arkivdanningen. Offentlig journal blir publisert fra Elements i fellestjenesten elnnsyn.

Hver statsforvalter danner sitt eget arkiv i egen Elements-base. Verneområdestyrene har i dag egne «arkivdeler» i Elements-basene. Arkivdeler er logiske inndelinger i et elektronisk arkiv. Dette gir statsforvalterne, verneområdestyrene og Nasjonalarkivet mulighet til å skille mellom arkivskaperne (statsforvalter og styrene) når den elektroniske arkivbasen er klar for avlevering og bevaring. STAF sin vurdering er at dette er en løsning som fungerer nå og som også vil fungere hvis enkelte av styrene skulle bli lagt til et annet embete enn det er tilfelle i dag. Inndelingen i arkivdeler i statsforvalteren sine arkivbaser medfører ingen ekstra kostnader til lisenser. STAF administrerer inndelingen i arkivdelene og tar hensyn til det i brukeradministrasjon og journalføring i sak- og arkivsystemet. Opprettelse av egne arkiv, sli det er omtalt i Miljødirektoratet sin vurdering, vil medføre store kostnader og gi et mer komplekst driftsmiljø. Ressursbehovet i STAF, for drift og dokumentforvaltning, vil øke betydelig. STAF anbefaler ikke å vurdere eget arkiv eller flere egne arkiver til styrene.

Publisering av postjournal skjer i elnnsyn, som blir utviklet og driftet av Digitaliseringsdirektoratet. I dag er det teknisk ikke mulig å skille på arkivdelnivå i publiseringen av offentlig postjournal. Dette er kjent for Digitaliseringsdirektoratet siden verneområdestyrene ble etablert. Ved hjelp av standardiserte skriveregler for sak – og journalposttitler er det i dag mulig å søke frem innhold for konkrete verneområdestyrer i elnnsyn. Enkelte dokumenter, som møteprotokoller, blir publisert av styrene på egne nettsider. STAF anbefaler en ny gjennomgang av behovene og mulighetene for publisering av offentlig postjournal sammen med Digitaliseringsdirektoratet.

Digital post sendes med fellestjenesten eFormidling til og fra arkivbasene. I dag fremstår statsforvalteren som digital avsender av all digital post som sendes fra Elements-basene. STAF anbefaler en ny gjennomgang av mulighetene i eFormidling, sammen med Digitaliseringsdirektoratet (eier av felleløsningen) og leverandøren av Elements. Måten styrene er registrert i virksomhetsregisteret kan ha betydning for det tekniske handlingsrommet.

Domene og e-postadresser

Miljødirektoratet anbefaler egne e-postadresser, som skiller seg fra statsforvalteren sin standard «statsforvalteren.no». Opprettelsen av en eller flere nye «domener», i tillegg til «statsforvalteren.no», vil ha store konsekvenser for drift informasjonssikkerhet. STAF vil derfor avslutningsvis forklare nærmere hvorfor vi ikke kan anbefale at det opprettes flere nye domener i statsforvalterens driftsmiljø.

STAF har etablert en logisk og gjennomgående oppbygning i de tekniske løsningene som bygger på en felles entydig identitet for hver bruker i systemene.

Denne identiteten er brukerens UPN-adresse (UPN= User Principal Name), og i dagens oppsett er e-postadressen også UPN. Denne adressen benyttes i praksis i hele det tekniske økosystemet, fra lokal AD (Active Directory) til Entra ID (Microsofts skybaserte tjeneste for identitets- og tilgangsstyring), e-post, Teams, innlogging, deling av informasjon, invitasjoner til Teams-grupper, telefonioppsett og øvrige samhandlings- og sikkerhetsløsninger. UPN fungerer dermed som en sentral nøkkel for identitet, tilgangsstyring, autentisering, sporbarhet og samhandling.

Det er teknisk mulig å etablere støtte for flere UPN-er, men dette vil etter vår vurdering medføre økt kompleksitet, større risiko for feil og flere sikkerhetsmessige utfordringer. Når en muliggjør flere tekniske identiteter (domener), medfører det et økt angrepsområde som må sikres. Videre kan det skape uklarhet både for brukeren, for andre som skal samhandle med vedkommende, og for tekniske systemer som er avhengige av korrekt identifikasjon for å fungere

som tiltenkt.

Fra et sikkerhetsperspektiv er entydig identitet viktig for å sikre korrekt tilgangsstyring, logging, overvåking og hendelseshåndtering. Dersom flere UPN-er etableres, øker risikoen for at tilganger tildeles feil, at rettigheter ikke fjernes korrekt, eller at brukere får tilgang til informasjon de ikke lenger skal ha tilgang til. Dette kan igjen gi økt risiko for utilsiktet eksponering av informasjon og brudd på prinsippet om minste privilegium.

Flere UPN-er vil også kunne gjøre sikkerhetsovervåking og hendelsesanalyse mer krevende. Ved mistanke om misbruk, kompromittering eller uønsket aktivitet er det viktig at logger og hendelser kan knyttes raskt og sikkert til riktig person og riktig konto. Ved bruk av flere UPN-er i ulike systemer, kan dette gjøre korrelasjon av logger mer komplisert, forsinke hendelseshåndtering og gjøre det vanskeligere å få et komplett bilde av aktiviteten.

I tillegg kan flere UPN-er øke angrepsflaten. Flere domener eller innloggingsvarianter kan gi flere mulige innganger for feilkonfigurasjoner, phishing, sosial manipulering eller misforståelser rundt hvilken identitet som skal benyttes. Det kan også gjøre det vanskeligere å sikre konsistent bruk av sikkerhetsmekanismer som MFA (Multifaktorautentisering), betinget tilgang, risikobaserte påloggingsregler og øvrige sikkerhetspolicyer på tvers av tjenester.

Flere UPN-er vil blant annet kunne gi utfordringer knyttet til:

- innlogging og autentisering på tvers av tjenester
- tilgangsstyring og rettighetsadministrasjon
- etterlevelse av prinsippet om minste privilegium
- konsistent håndheving av MFA og betinget tilgang
- deling av dokumenter og informasjon
- invitasjoner til Teams, møter og grupper
- telefoni og samhandlingsløsninger
- sporbarhet, logging og sikkerhetshendelser
- korrelasjon av logger ved hendelseshåndtering
- økt risiko for feilkonfigurasjon
- brukeropplevelse og supportbehov
- forvaltning og dokumentasjon

Et viktig prinsipp i dagens løsning er at brukeren skal ha én kjent og entydig adresse som benyttes i alle sammenhenger og mot alle våre løsninger internt og eksternt (SSO). Dette gir bedre oversikt, enklere forvaltning, færre feilkilder og en mer forutsigbar brukeropplevelse. Fra et sikkerhetsståsted bidrar det også til bedre kontroll med identiteter, rettigheter, logger og sikkerhetspolicyer.

Dersom det etableres flere UPN-er, må det samtidig gjøres tilpasninger i flere tekniske løsninger for å sikre at disse håndterer flere identitetsuttrykk korrekt. Dette vil kreve betydelig internt arbeid, både teknisk og organisatorisk. Det må blant annet avklares hvordan tilgangsstyring, logging, sikkerhetsovervåking, MFA, betinget tilgang, livsløpshåndtering og supportprosesser skal fungere på en konsistent måte. I tillegg vil det være behov for tydelig informasjon, opplæring og dokumentasjon, slik at brukere, ledere, forvaltere og brukersupport forstår hva endringen innebærer og hvordan de ulike adressene skal brukes.

STAF anbefaler derfor sterkt at det ikke etableres støtte for flere UPN-er enn det som benyttes i dag. Dagens modell med én felles UPN bør videreføres som hovedprinsipp, fordi den gir en ryddig, sikker og forvaltbart teknisk løsning. Dette reduserer risikoen for feiltilganger, svakere sporbarhet, inkonsistent sikkerhetshåndheving og økt administrativ kompleksitet.

Med hilsen

Margot Telnes
direktør

Michael Baumann
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Vestland	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	Postboks 325	1502	MOSS